

Faillissementsfraude strenger aangepakt

Den Haag is koploper als het gaat om het aanpakken van faillissementsfraude. Belangrijk want ieder jaar verdwijnt er in Nederland als gevolg van de fraude zo'n 2 miljard euro. Inmiddels hebben Amsterdam en Utrecht de Haagse aanpak overgenomen.

Door Pieter de Leeuw

Vanaf het begin in 2010 was het de initiatiefneemster van het nieuwe strenge beleid, de Haagse officier van justitie Johanna Reddingius duidelijk dat de 'eenvoudige' faillissementsfraude centraal zou moeten staan. "Want als er sprake is van een zaak die net zo gecompliceerd als omvangrijk is, gaat die immers in de regel naar de FIOD". Tot een paar jaar geleden bleef de 'eenvoudige' fraudeur vrijwel altijd buiten schot, dit tot frustratie van menig curator die veelvuldig in aanraking kwam met een ondeugdelijke administratie, maar zich de moeite bespaarde om aangifte bij de politie te doen, omdat de ervaring nu eenmaal leerde dat het rendement vrijwel nul was. Bij een faillissementsfraude zal menig een denken aan de ondernemer die kort voor het uitspreken van het faillissement nog snel allerlei waardevolle spullen uit zijn bedrijf haalt of het laatste geld naar een privé-rekening overboekt, maar alleen al het simpele feit dat de bedrijfsadministratie voor de curator niet inzichtelijk is, wordt aangemerkt als faillissementsfraude. Daarbij maakt de rechtsvorm van het bedrijf geen noemenswaardig verschil. In het verleden ontstong een dergelijke fraudeur de dans. "Maar nu dus niet meer", aldus Reddingius strijdbaar. Eén van de eerste slachtoffers van de nieuwe Haagse wind was een 'badkamerbouwer' die oog in oog met de politierechter er in een halve minuut zijn hele voorraad aan vloeken en schuttingwoorden doorheen joeg, zo boos was hij/toen hij eenmaal begreep dat hij was veroordeeld tot een maand onvoorwaardelijke gevangenisstraf, alleen maar omdat hij geen balans of een verlies- en winstrekening aan de curator had kunnen laten zien. Overigens was de dienstdoende rechter er niet van overtuigd dat de 'badkamerman' kwade bedoelingen had gehad. Zodoende werd hij veroordeeld voor een eenvoudige bankbreuk. Bestaat er echter gegronde reden om aan te nemen dat de failliete ondernemer achter een afwezige of gebrekkige administratie, vals spel heeft willen verbergen, dan kan er een veroordeling worden uitgesproken voor bedrieglijke bankbreuk. Dat heeft onder het nieuwe regime ook meteen de hoogste straf opgeleverd, zes maanden onvoorwaardelijke gevangenisstraf voor de gewezen eigenaar van een Haags adviesbureau.

Themazittingen
Reddingius: "De huidige aanpak is een samenspel van het OM, de curator, de rechter-commissaris en de financiële recherche". Dit samenspel zorgde er vorig jaar voor dat er in de Haagse rechtbank vijf zogeheten 'themazittingen' werden gehouden waarbij 45 vermoedelijke fraudeurs voor de rechter verschenen. Nog niet alle zaken zijn al afgerond, maar van

Alleen al het simpele feit dat de bedrijfsadministratie voor de curator niet inzichtelijk is, wordt aangemerkt als faillissementsfraude. ► Foto: Pixabay

de 32 zaken waarin inmiddels uitspraak werd gedaan, werd maar liefst 30 keer de verdachte schuldig aan fraude bevonden. De straffen variëren van een al of niet voorwaardelijke gevangenisstraf tot een taakstraf. Om voor de hand liggende redenen worden er geen boetes uitgedeeld. Ook voor dit jaar zijn er 5 themazittingen ingepland. De aanpak is succesvol als het gaat om het aantal aangiftes dat door de curatoren wordt gedaan. In vergelijking met 2009 is het aantal verviervoudigd. Ieder jaar gaan er in Nederland zo'n 10.000 be-

drijven failliet. Volgens Reddingius is steeds het vermoeden geweest dat in 25% van deze faillissementen "sprake is van enige vorm van fraude". Volgens de opgave van de Kamer van Koophandel zijn er vorig jaar in Den Haag 219 bedrijven failliet verklaard.

Het effect van faillissementsfraude noemt Reddingius "ontwrichtend voor de samenleving, denk alleen maar eens aan de crediteuren die benadeeld worden en daardoor zelf wellicht in het voortbestaan bedreigd worden". Toch werd er tot een

paar jaar geleden nauwelijks prioriteit gegeven aan vervolging van de fraudeurs. "Er was natuurlijk geen extra capaciteit bij de politie". Volgens de officier van justitie deed de politie dergelijk onderzoek in het begin dan ook vooral in een verloren kwartiertje in de lunchpauze. Sinds begin vorig jaar zijn er structureel Haagse politie uren beschikbaar voor het aanpakken van faillissementsfraude.

Maar als een ondernemer, laten we zeggen, een creatieveling, nu werkelijk helemaal geen notie heeft van

het voeren van een administratie en zonder ook maar één bedenkelijke bijbedoeling de spreekwoordelijke schoenendoos aan de curator overhandigt? Wat dan? "Dan is dat gewoon een geval van faillissementsfraude", reageert Reddingius streng. Om daar op mildere toon op te vervolgen, "natuurlijk wordt er rekening gehouden met alle omstandigheden, maar het is nu eenmaal zo dat wie een onderneming drijft, de plicht heeft om de administratie van deze onderneming op orde te hebben". Zeker in Den Haag.

Curatoren blij met nieuwe aanpak

De curatoren lijken wel te spreken over de nieuwe, strenge, Haagse aanpak van faillissementsfraude. Curator Willem van Nielen van Van Diepen van der Kroef stond mede aan de wieg van het zogeheten 'fraudespreekuur' in Den Haag, een initiatief dat de bedoeling heeft curatoren te adviseren omtrent de meest adequate aanpak van de fraude. Van Nielen: "Vier keer per jaar wordt er nu een spreekuur gehouden. Hij zegt ervan overtuigd te zijn dat van het meer stringente beleid een preventieve werking uit zal gaan. "Dat lijkt

mij nogal logisch". Ook curator Jan Bontenbal zegt dat het er dezer dagen heel anders aan toegaat dan enige jaren geleden. "Als je toen een aangifte deed, hoorde je nooit of er nog iets mee gebeurde, nu is dat heel anders". Zijn meest recente ervaring met faillissementsfraude is de zaak van een klusser die op het moment dat het water hem tot de lippen stond, de hulp inriep van een partij die hele andere bedoelingen bleek te hebben dan de geplaagde klusser dacht. Bontenbal: "Dat soort partijen maken zich veelal via het internet

kenbaar met een kreet als 'hulp bij faillissement' ". Maar zorgen er vervolgens voor dat de ondernemer in nog veel grotere problemen belandt. Bontenbal: "Wat ze doen is met mooie praatjes de ondernemer laten geloven dat zijn bedrijf gered kan worden door een aandelentransactie waarmee zij de eigenaar van de aandelen worden en de BV volledig leeg plukken". Van Nielen is gespecialiseerd in faillissementsfraude. Reden waarom hem veel faillissementen toe worden gewezen waaraan een luchtje

kleeft. Van Nielen: "Als je dan met de partijen belt die het faillissement hebben aangevraagd, hoor je meestal wel uit welke hoek de wind waait". Ongeveer de helft van de faillissementen die hij behandelt, eindigen in een aangifte voor faillissementsfraude. Van Nielen: "De nieuwe aanpak is een structurele verandering in de omgang met deze fraude. Bovendien zal er binnenkort nieuwe wetgeving komen waarin de eisen waaraan de bedrijfsadministratie dienen te voldoen, nog verder worden aangescherpt".